

Галич Р. В.

*кандидат юридичних наук,
доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін*

Пахомова І. О.

*магістрант 1 курсу
Харківський навчально-науковий інститут
ДВНЗ «Університет банківської справи»*

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ БАНКУ В УКРАЇНІ

Банки є важливою складовою економічної системи країни, а найбільший прибуток їм приносить кредитна діяльність.

Кредитний портфель є не сукупністю випадкових кредитів, а результатом цілеспрямованої роботи банку. Банківський кредитний портфель відображає кредитну політику банку, яка є важливою складовою його загальної стратегії. Управління кредитним портфелем в першу чергу пов'язано з ризиковістю проведення кредитних операцій. Тому дослідження питань ефективності управління кредитним портфелем банку є дуже важливим, що зумовлює актуальність даної теми. Тому метою роботи є виявлення проблем та пошук напрямків удосконалення практики управління кредитним портфелем банку.

Кредитні відносини і ринок кредитних ресурсів є важливою складовою ринкової економіки. Кредит має сприяти забезпеченню сприятливих умов для розвитку всіх сфер національної економіки України. Управління кредитним портфелем безперечно пов'язано з тим, що кредитні операції є ризиковими. Метою управління кредитним портфелем банку є мінімізація ризику та контроль структури кредитного портфелю.

Проблемою, з якою стикаються банки при управлінні кредитними ризиками, є те, що значні коливання процентних ставок істотно змінюють рівні витрат, прибутку і вартість активів банку [6].

До основних проблем, які виникають в процесі банківського кредитування, належить підвищення кількості проблемних кредитів в портфелі банку, тобто такі кредити, які виплачуються невчасно або не в повному обсязі. Це також може бути викликано недосконалістю сучасних систем оцінки кредитоспроможності [2].

Ще однією проблемою може бути несвоєчасність, недостовірність та неактуальність інформації, що надана позичальником. Ця інформація необхідна для оцінки кредитоспроможності позичальника, щоб уникнути негативних наслідків, які пов'язані з неповерненням кредиту та виникненням збитку в банку.

Актуальною для України також є проблема нестабільної політичної та економічної ситуації, яка підриває стабільність банківської системи, економіки в цілому та рівень життя населення.

Однією з проблем, яка відштовхує позичальників, є високі відсоткові ставки із-за конкуренції в банківському секторі та жорсткої кредитно-грошової політики НБУ[5]. Вагомою проблемою також є недостатня фінансова грамотність населення, з чим пов'язана відсутність знань про процедуру отримання кредиту.

Банківський кредитний портфель слід розглядати як втілення кредитної політики банку, а ефективність його управління залежить від системності, адекватності способів оцінки кредитного ризику, методів контролю за ним та своєчасності системи реагування з боку банків та регулятора. Тому необхідно проводити заходи щодо вдосконалення банківського кредитування та створювати в банку якісно структуровану і незалежну систему управління ризиками[6].

Для вирішення проблем управління кредитним портфелем одним з науковців запропоновано якісні та кількісні стратегічні напрями стану кредитного портфелю банку:

- надавати персоналу кредитного відділу свободу в прийнятті самостійних рішень в складних ситуаціях;
- спонукати керівництво кредитним відділом до розвитку персоналу та покращення системи стимулювання;
- вдосконалювати методи оцінки кредитоспроможності позичальника;
- підвищувати кваліфікацію персоналу з питань здійснення кредитного контролю;
- дотримуватись загального рівня ліквідності;
- мінімізувати рівень ризиків;
- за результатами аналізу динаміки здійснення кредитних операцій проводити моніторинг стану та структури кредитного портфеля;
- концентрувати увагу на відстеженні змін процентних ставок[6].

Не менш важливим для вирішення вищезазначених проблем буде застосування постійного контролю кредитної діяльності банку на всіх етапах з боку менеджерів вищої ланки, уповноважених органів та регулятора.

Отже, для вирішення наявних проблем банкам, економічним суб'єктам та державі необхідно співпрацювати та діяти у наступних напрямках:

- сприяти встановленню відповідного клімату в країні, а також в економічній системі та, зокрема, в банківській системі, що зможе підвищити ефективність роботи банківської системи та поверне довіру населення;

– для вирішення проблем банківського кредитування в Україні необхідно проводити рішучі та дієві заходи: вдосконалювати методику оцінки кредитоспроможності, проводити моніторинг кредитної діяльності на всіх етапах, намагатися мінімізувати ризики та підвищувати кваліфікацію кредитних спеціалістів. Лише тоді банківське кредитування буде задовольняти потреби позичальників, а також банки зможуть отримувати високі прибутки без ризику завдання збитків через неповернення кредитів.

Список використаних джерел

1. Вовчак О. Д. Діяльність вітчизняних кредиторів на кредитному ринку України / О. Д. Вовчак, Г. В. Миськів // Financialspace. – 2015. – № 1. – С. 76-82.
2. Дзюблюк О. В. Механізм забезпечення якості кредитного портфеля й управління кредитним ризиком банку в період кризових явищ в економіці / О. В. Дзюблюк // Журнал європейської економіки. – 2010. – № 9. – С. 108–124.
3. Коваленко В. В. Управління кредитним портфелем в умовах фінансової невизначеності функціонування банків / В. В. Коваленко // Регіональна економіка та управління. – 2016. – № 1. – С. 60-63.
4. Островська Н. Л. Теоретичні та практичні аспекти організації моніторингу кредитної політики в банку / Н. Л. Островська // Ефективна економіка [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=2349&p=1>, 2013.
5. Мезенко К. В. Сучасний стан банківського кредитування в Україні / К. В. Мезенко, В. І. Успенко [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.khai.edu/csp/nauchportal/Arhiv/EUPMG/2012/EUPMG212/Mezenko.pdf>, 2012.
6. Семенча І. Є. Управління кредитним портфелем банку в сучасних економічних умовах в Україні: проблеми та шляхи їх подолання / І. Є. Семенча, А. А. Ткачова // Ефективна економіка [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=3117&p=1>, 2014.